

# NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

## Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesre 1 frt 50 kr.  
Egyes szám ára 15 krajczár.

Előfizetési czépnél a kiadóhivatalnál lehet B-Gyarmaton.

## Hirdetési díjak:

Öt hasábszoros betűsor 5 kr. Bélyeg minden betűsoránál 30 kr.  
Nyitólár garmond 20 kr. — Nagyobb és többesori hirdetések  
juttatásánál csökkentenek. — Bel- és külföldi hírlapok számára  
hirdetményeket elfogad Mátyás király hirdetmény-közlöny  
írójára Budapestben, Nagykeresztúrcsúcs, 8. szám.

A lap szellemi részére a a nyitólárra vonatkozó minden  
közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Kiadványi díjak, reklamátiák, és hirdetések  
a kiadóhoz intézendők.

E megye törvényhatósági bizottságának folyó évi üzi közgyűlése jövő december hó 11-ik napján B-Gyarmat városában fog megtartatni; miről, a közgyűlési tárgyak sorozatának és a jövő évi költségvetés előirányzatának közlése mellett azon kéréssel van szerencsém a mélyen tisztelt biz. tagokat értesíteni, hogy ezen — több igen fontos tárgy elintézésére hivatott — közgyűlésen megjelenni, — az állandó választmányi tagok pedig a közgyűlést közvetlen megelőző napon (december 10-én) délelőtt 9 órákor megkezdendő választmányi tanácskozásban is résztvenni az érdekeskedjenek.

Kelt B-Gyarmaton, 1879. évi nov. 18-án.

**Maddach Károly,**  
alispán.

## Közgyűlési tárgyak:

1. Alispáni szabályos jelentés.
2. A megye jövő 1880. évi költségvetésének megállapítása.
3. A községi költségvetések felülvizsgálása.
4. A megyei közmunkaerő jövő 1880. évi előirányzata.
5. Miniszteri intézkedések: a fogyni bírásgok, és árvapénzek kezelése, fényűzési adók, és a megye házipénztáráról m. évi vezetett számadás tárgyában.
6. Törvényhatósági körlevelek: a nyilvántartás betegápolási-költségek fedezéséről és községi illetőségéről szóló 1875. III. és 1876. V. t. cz. módosítása, — az árvapénzek elhelyezése, a temetői terület visszakebelezésének szándékos ünnepe, vásári rendtartás, a köz-törvényhatóságok rendezéséről szóló 1870. XLII. t. cz. módosítása, az Ipoly folyó szabályozása, a földadó szabályozásáról szóló 1875. VII. t. cz. 19. §-ának megváltoztatása,

Deák Ferencz emlékünnepei, a hazai ipar pártolása, a magyar gazdák országos értekezletének határozatai, a Budapest-zimonyi vasút, a folyó évi termékelőszedések folytán szükséges intézkedések, az uzsora és váltóképesesség korlátozása, a dúvadak elejtésének díjazása, és a phylloxera rovar behurcolásának meggátolása tárgyában.

7. Tiszti és küldöttségi jelentések, folyamodások s egyéb kisebb érdekű tárgyak.

Válasz Gaál Mihály ev. lelkész urnak, a „Nógrádi Lapok” 43-ik számában megjelent cikkére.

(folytatás és vége)

Lelkés ur annak előre bocsátása után, hogy „astán az okos ember mily balgaságot képes összehadarni, ha az előtte ismeretlen ténre lép”, és azon szemrehányás után, hogy nálunk „még az intelligencia előtt is oly ismeretlen régió a religio”, kérdést intéz hozzám, hogy minek nézem az egyházat, és annak képviselőjét a papot? És minthán minden haragját kiöntötte reám és az értelmiségre, s nyilatkozatra hívtat föl, miként képelem azt a közigazgatási felügyeletet a papok fölött: emelkedett nyelven definiált adja a keresztény vallásnak, és azzal végül, hogy „ezen tan hirdetője, s így a feloldottak (nem elemi iskolásoknak) ily értelemben tanítóját, oktatóját a lelkész.”

A leggyengébb keresztény egyháznak a teológiában járatos tagja, ekként fölbiya, az előtte ismeretlen ténre lép, s a következőkben felel a legfontosabb kérdésre:

Midőn Krisztus, a keresztény vallás isteni megalapítója a magatánát hirdető: a zsidó nemzet a hatalmas Róma jármá alatt nyögött, kilátás nélkül a függöttségére.

A szeretet vallásának hirdetője nem volt forradalmár; de a forradalommal egy sem ment volna semmire. Azonban meg volt győződve, hogy ha az ember lelket, szellemét szabadabb teszi, s őt emberi méltósága öntudatára ébreszti, s erkölcsét megemészteti: a testi föl-szabadulás el nem maradhat; mert a fenkölt gondolkodást s mélyen vallásos ember nem tud megbunyász-kodni; s még a kinspad szenvedés is önérettel s megadással türi el. Krisztus tehát ezen szellemi utat választotta az emberiség föl-szabadítására.

Ily erős meggyőződéssel lelkében, és határtalan szeretettel sziveben elkezdte hirdetni, hogy az ember lelke szelleme, egy szikra, egy parányi magból az istenségből: s ekként az ember égi származású, s rokon-ságban áll az Istennel; a közös eredetnél fogva pedig, testvére egymásnak. A zsidóság büntető s rettegő Jehovája helyett, egy tündöklő sőt az Istent, mint az emberiség közös atyját, a kihívó a lelkében megtisztult ember bizalommal közelkedhetik. A ki megbűnösíti ugyan a gonosz, de a megtérőnek megbocsátja; és jobban örvend egy megtért bűnösnek, mint száz igaznak. És hirdette a felebaráti szeretetet, mint a keresztény val-lás alapját. S hogy jó példával menjen elő: nem csak mindenét megosztotta tanítványával, de a szűkebb és szolgálatkészsége jelűl még lábaikat is megmosta.

Ily tanok hirdetése, s ily vallás erkölcsi élet gyakorlása közben alapította meg a polgári társaság közepette, az eszményi társadalmat, Istennek ezen országát a földön. És a Krisztus igazi egyháza, mely előterelő a zsidó egyház felekezeti jellemétől, az egész világnak lett kijelentve, szin és faj különbség nélkül.

Krisztus ezen egyházának nyíltan hirdetett céljai: az igaz Isten lélekbeni imádása; a hitek, a testvérek vallás-erkölcsi életének nemestése s a felebaráti szeretet gyakorlása valának. S hogy az állam hatalmat megnyugtassa: nyíltan hirdető, hogy az ő országát nem földi; s parancsolá, hogy adjátok meg a császárnak a mi a császáré, és Istennek a mi az Isténé.

Hogy ezen Isten országát nem tetszett a papi hierarchiának és aristocratiának: az természetes, mert lerontotta a kasszát. És a tan, hogy a keresztény egyházban hiki a maga papja, s minden ember keble a bennünk lakozó szentlélek temploma, és hogy mindenki közbenjárók nélkül közvetlenül érintkezhet lelkis-meretében Istennel: nem tetszethetett azoknak, a kik magukat az Istenség kiváltságos sáfárainak hirdették, a kiknek közbenjárása nélkül ödvözlésem lehet.

A túrelmes Róma nem gátolta volna ezen tanok hirdetését: de a zsidó papsg, és a farizeusok addig árulkodtak, míg a dicső vallás-alapítót keresztire feszítették.

Am de az isteni eszme halhatatlanná lett. A mészár mag idők multával, s a kivált a Pál apostolok közreműködésével terebélyes fára nőtt, úgy annyira, hogy ma már a keresztény tanok alapját képezik a mivel: polgári társadalmaknak.

Hogy a keresztény tanokat a hatalmasok lépten nyomon meghamisították: az fájdalom igaz. A Krisztus által elítélt de földimad papi uralom, megkísérlette hatalma alá hajtatni a polgári társadalmat. Visszatörleszt a győztes állam elnyomta az egyházakat. A küzdelem változó szerencsével most is tart. Napjainkban például az orosz

## TÁRCZA.

### Az én kedvesem.

Emlék.

Irta: **Farkas Géza.**

5. folytatás.

Attól a naptól kezdve nálam új évszámítás kezdődött, előbb csak aggodalmaim, később valóságos szívbánatom évszámítás.

Nevezetes nap is volt az, igen nevezetes, Samu bácsi névenapja, azóta se emlékszik ilyenre a vár-megye fiatalsága. Rettenetes jó kedve volt az egész világnak, rettenetes — mondom — még Samu bátyámnak is. Tán a vesztit érezte? . . .

S volt is mindenről gondoskodva, a mi a jó kedvet kibírja, fokozza. Az első muzikus a vidék első táncosainak lába alá illesztgette nótáit, s az élteőbb notabilitások sem állottak megfizetni Samu bátyám házát. Kinek fia, kinek rokona volt ottan, no meg néhányan tán iskolás pajtások is voltak Samu bátyámmal, ilyenkor azt mind elő szokás keresni.

De sokszor elszorult a szívem, mikor még csak e napra rá is gondoltam. De már nem fáj . . . Ha rózsák emlékeztetnek, úgy lezáradt már tövisre, egyszer tán majd levelek is leperognak . . .

A főjegyző ur is ott volt fálal. Híres ember, délczag ifjú Sajtosy Kálmán. Meglepő szép fiatal ember, nyájas, udvarias, előzékeny, s a mit mind ezen szép

tulajdonok feltételeznek eléggé mivel is, a megyében tiszteltből már aliggyőz volt.

Szép állás, szép tulajdonok, mégis tudja isten, bizalmam ez emberben nem lenne soha! Tán hogy legszentebb kincsemtől e földön megakara fosztani? vagy csak azóta a vadászati óta? . . .

Jaj de az én Samu bátyám alig tudott betelni a fiatal emberrel, nem hazudok, ha mondom, szerelmes lett bele.

Mit én azonban semmiképpen se róvnám fel bibá-jaul, még csak meg se említeném, csak ne másnak rovására szerelmeskedett volna! . . .

A mint vettem észre, Samu bácsinak a főjegyzővel Sajtosy Bélával valami igen fontos beszélni valója lehetett, legalább a két ur fontos komoly arcza erre engedett következtetnem.

Samu bácsi néha elhallgatott, mintha valamit számított volna, aztán mind biztatóbban mondá, majd meglátjuk, majd meglátjuk. A megyei ur kisse meg-könnyebbedett lélekkel szorította meg Samu bácsi kezét.

— Számított önre, barátom uram!

A mulatság pedig tovább folyt, a fatalság széles jó kedvében nagyokat kurjongatott vagy pedig el-el dalolt egy dalt a lassúhoz. Nem is történt valami nevezetes különös dolog az egész éjjel, ha csak nem az a szép toaszt, a mit a főjegyző ur mondott, a mit mindnyájan oly nagyon hallgattak s annál zajosabban megéljenztek.

Mariška is a lelkem jól látszott mulatni. Az udvarlók legalább nem győzték dicsőíteni jókedvét, de nekem az

ő vidámsága ma ehhogy sem tetszett. Szeretett ő vig-ja lenni, de a mai az nem volt az igazi, s bár őt sem szíveskedéssel, sem kétszínűséggel nem vádolhatom, mégis tény, hogy most az egyszerű oly jól tetette a jó kedvet, hogy azt kettőnkön kívül nem vette észre senki sem. Mariška azt hitte tán, én sem.

A jó lelkék szokása, soha senkit meg nem bán-tani, soha senkinek kedvét nem szegni, s mi lett volna az egész mulatságból, ha a házi kisasszony? . . . tehetett volna-e másképp édes atya névenapján, mint hogy mulatott a mulatókkal.

Szép arcától sokan meg voltak igézte, én az áldozatnak illetélt olvastam le róla.

S a ki érényt akar komorítani, komorítja meg Mariška sirját, ő gyakorló a keresztényi érények leg-nehezebbikét az önmegtagadást. Ha van ég . . . Hogy ne volna? . . . Ilyen lélek nem vesztet el, az angyalok kell hogy magok közé vették őtet, különben a teremtes mive tökéletlen lenne! . . .

A mik ez után történtek, az nekem egy hosszú, igen hosszú szenvedés volt, — mint a ki vakuságból egyszerre napvilágra ébred, s a merő napfényvilággal veri meg vakmerőségét. Minek nézett bele. Hosszú, mégis röviden mondhatom el; minek is tépjem fel a meggyesedett sirt, emlékeztet megmohosodott sirját, elég ha felelte ellebeg gondolatot!

Pályámon állandóan segített az isten, és hamarabb mint reméltem, magam ara lettem, lakást béreltem, azt jól-rosszul bebatorostam, kertem is volt hozzá, szőlő



Állam hatalomnak eszközévé aljasította a választ; mert a korona és a trón a császár fején van.

A gondolkodó és nemesez ember, a kisergeti a szabadságot és emberi méltóságot öntudatával bír: a végtelenségig fog küzdeni az egyházak függetlenségéért. Ezen tannak ad kifejezést Deák Ferencz és a halhatatlan fűrdő, politikai hatályú dalában, midőn t. i. a szabad egyház a szabad államban nagyszeműnek megtestesítést, végreteleitként ajánlja nemzetének.

Ezen fogalomról kifolyólag külsőli fogók az egyházak függetlenségéért, javainak sérthetőségéért; mert azokkal jogosan csak az autonóm egyház rendelkezik. Tiltakozom az ellen, hogy valaha papjainkat az állam fessze; mert akkor annak szoldosai lennénk, s nem hirdetnek szabadon a jogegyenlőséget, melynél fogva Krisztus egyházában a király és koldus közt nincs különbség, mert Isten előtt egyenlők vagyunk. Ezen függetlenség nélkül nem lehetne az egyház az Isten képméretű ember érdekében, védelmezője a polgári szabadságoknak az anyagi hatalommal szemben. Ez az én laikus fogalmam Krisztus egyházáról.

Hogy minek nézem a papot? Az egyház szolgájának Krisztusban, a hívek lelki építésére. A pap az egyházban ugyan hivatalnok: de ezen minőségétől eltekintve, mindenben csak egyenlő tagja annak. Nem nevesíti magát az egyház képviselőjének sem; mert az egyház a hívek egyeteme, melyet megbízás nélkül senki nem képviselhet.

Am de azért az egyház fölszentelt szolgája, Isten földi országának ezen hivatalnokja, roppant társadalmi fontossággal bír; mert ő vezeti a híveket a bűlcától a sirig rendeltetés felé. A jó pap életé ösze van forrva hívei életével. Folytonos érintkezésben kellene lennie a családokkal, hogy a szülőket, a családfeleket kötelességeik teljesítésére intse; az iskolákat, hogy a jövő reményei, a kisderek jó nevelését ellenőrizze. Gondot kell viselnie a fölötti ifjúságra, mely legtöbb bűltségnek van kitéve. Az öregekre, hogy őket jó példára bízassa. A papnak nemcsak példával kell elől mennie a munkásságban, takarékoságban, az értelmes gazdálkodásban, szóval minden jóban; mert az ő példája sokszorosan hat. A jó pap megoszja hívei örömeit, részt vesz azok bánatában. Ilyen a krisztus szerinti pap. A ki hivatalát nem érez magában így folytatni a papi hivatalát, s ha azt csak kenyérkeresetnek tekinti: nagy vételt követel, hogy ezen nemcsak pályára lép. Nem mondom, hogy mind ez azozos kötelessége a papnak: de mindenesetre nem kötelessége.

Hogy a jó közigazgatás tartozik megfigyelni, miként oldja meg ezen föntosságú egyházi közeg a maga földadatát: az nem lehet vita tárgya. A tapasztalás tanítja, hogy egy emelkedett szellemű pap, új életre ébreszti híveit; míg a hanyag vagy éppen erkölcseletlen lelki pásztor alatt, anyagilag és erkölcsileg tönkremegy a nép.

Am de az egyház függetlenségéből távolról sem következik, hogy az államhatalom a pap működését szemmel ne tarthassa. Ellenkezőleg, a közigazgatás közge tartozik jelentést tenni a derék papokról, hogy az illetékes hatóság az érdemet megjutalmazhassák, s a jeles férfiak ne maradjanak elfelejtve, mint napjainkban gyakran megtörténik; valamint azozs erkölcsi cselekedtől is, hogy szükség esetén el is mozdíthatassanak; mert a polgárok erkölcsiége nem lehet küzönyös az államra néve. Az illető közeg ezen eljárása közben a törvény által korlátozva van. A családi üzboly erős vára a polgárnak. Háza küszöbét az ő akaratja ellenére, csak a törvény által megszabott esetekben és formák közt szabad át lépni. Az egyház fölszentelt szolgájával legalább is oly kimérettel kell elbánni, mint más polgárral.

A mi az ügyvédek ellen felsorolt bűnlajstromot illeti: téved lelkész úr ha azt hiszi, hogy az ügyvédi karért föltétlenül lándzsát török. Csak azt jegyzem

meg, hogy a társadalom egy osztályát sem szabad átállítani elkarhóztatni. Kivételök mindenütt vannak. Az önévédelem terén szabad legyen magamról is elmondanom, hogy közel negyven éves pályafutásom alatt, nem jött hátszobor egy igaztalan kirajczár sem. S kevés pap van a világon, a ki oly tisztességes kenyeret ennék mint én; pedig hát a pap az oltártól el, még az ügyvédi pálya igen sikos.

Hogy az oly gonosztevőket, a minőkről ön leírát adott, mennyire bűldözöm, s minő önfeláldozással akarom kivágni az ügyvédek testéből az ily rakfenekeket: kérdezz meg ön a fenyítő törvényszéket, a királyi ügyészséget, sőt immár a királyi főügyész és az igazságügyminister urakat is; és annak jön nyomára, hogy ezen erkölcsi köteletség teljesítésében bűldozok régi barátokat; kizáratom magam a megzokott társaságokból; mert hát az bűldözbevetettek is vannak özsze-kötöttetéseik, és az igazság határozott barátja sok társaságra néve kényelmelen a bűldözés ellenébe a világgosságnak.

Az ügyvédi pályára csak tisztességes embereknek szabadna lépni; mert az ügyvéd az ügynek első bírja, a ki a pörös feleket tartozzék jó útra igazítani; nem pedig önévédelekből ok nélkül pörös vizsnyálba keverni, s kifosztani. Az ügyvéd az igazságszolgáltatás fontos közge. Becsületesség tekintetében egy színvonalon kell állania a bírákkal. Az olyan modern fosztogatók, kiket a nép igen találón ... .. üldörlöknek nevez, — megérdemlenek, a kerébe törést. Lassá lelkész úr, hogy én a gonosz ügyvéd ellenében körülbelten vagyok.

Végeztre elértem leltem bálványához a népcseveléshez, a melyre vonatkozólag anyarú lezékélt kaptam öntől; mert hát magamra kell vennem, hogy arról csak prédikálok, de nem teszek semmit, ép úgy, mint ön szerint az értelmes, az urak átjában; s legfőljebbe a felekezeti iskolák ellen izgatunk.

Mielőtt tovább mennék, ki kell jelenenem, miszerint bíbanak tartom, hogy a bul a felekezeti iskolák állami segélyezéssel jó karba hozhatók: roppant költéssel a mintegy erővel küszégi vagy állami iskolák állíttatnak. Az államnak nem állami, de jó iskolákra van szükség. És ha a kellő felügyeletet gyakorolhatja a felekezeti iskolák fölött: hálával tartozik a felekezeteknek, melyek azt fenartják; és ha arra teljes mértékben képeslenek: segélyezni kell őket. Minden esetre hibás volt a megnevezett föszoigabíró intézkedése, ha a tény való.

És most bocsánatot kérek a tisztelt olvasó közönségtől, hogy ismét kénytelen vagyok magamat tisztázni, s elő kell sorolnom bizonyos, személyemmel azozosan összekötött tényeket. Nem hiúságból fogom azokat elbeszélni: hanem hogy példát mutassak, a gazdagoknak, miként kellene a népcsevelés s átjában az iskolagyűlölet kiküldni. A mit elmondandó lesznek, azt hiteles okmányokkal is igazolhatom; mert nem csinálók belőle titkot, hogy anyagi körülményeim, egyik gyermekem érdekében az állami stipendium igénybe vételére kénszerítettek, s így be akartam bizonyítani, hogy ily segélyre jogos igényeim vannak.

En tisztelt lelkész úr az ötvenes években, a germanizatio legvirágzóbb szakában, a megye főnöknel föloltakodtam a r. cath. ügyvezetői nemzeti iskolában gondnoknak (Schulzaternak), és bekopogtatam az ország főpapságánál, s gyűjtöttem annyi pénzt, hogy a romlásnak indult szép iskola födelét, stakuráját megújítottam, mellékeépületeinek összeomlott részét pedig újból fölépíttettem. 1860-ban, az akkori áldott emlékezetű primás engedélyével mellett, az iskolaépület két tantermet színházzá alakítottam úgy, hogy az tetszés szerint ismét két tanteremmé volt változtatható. És szerveztem oly működőképes társaságot, mely nem csak ezen iskolát, de az általam életbelepített kisdóvódát is több években keresztül fenartotta.

Minthán B. Gyarmaton al elemi iskolánál magassabb tanintézet nem létezett: a nemzeti iskolát négy osztályú fő elemi tanodává emeltem, s nyilvánossággal jelöltem is fölruhaztatam.

A szini előadások, hangversenyek s bálók jövedelmeiből, a loozszi egyesült protestans iskola részére, a b. gyarmati r. cath. egyház alapítványaként 400 forintet ajándékoztam, azon idegen ajkt tanuló javára, ki a magyar nyelvben legjobb előmenetelt tesz. Ezen alapítvány az állami iskolánál ma is fenn áll.

Az angol kisasszonyok kezelése alatt volt elemi nőiskola épülete födelének kiigazítására 101 forintot fordítottam.

Néhai Koltaszek János ügyvéd két árnyját több éven keresztül iskoláztattam, s a könyvirodalmánokon fölül, magaméből 61 forint 92 krt fordítottam rájuk.

Az 1864. február 18-ig terjedő számadásaim szerint is 708 forint 49 krt fordítottam sajátomból a nemzeti iskola és kisdóvódára. Hogy pedig ezen időtől kezdve viszelésemig, ismét százzal költöttem sajátomból: azt rákaton bevéro számadásaim igazolják.

Ezen működésem közel tizennégy évig tartott, s azért hagytam abba, mert föllázdattak elemeim; minthán az iskola fenartására elvégre kénytelen valék megadóztatni akkori bírsorosaimat, a mibez azokva nem valának. A drága színházat a vakbuzgóság vandál módon szétrombolta, a felszerelvényeit elakasztották. És lássa lelkész úr, azért a bszott áldozatot meg nem bántam. A működésemre való visszaemlékezés és a szép eredmény, legtisztább örömei küdelmes életemnek. Követeléseimet az intézeteknek odajándékoztam, mert szegények; én pedig ellenük, saját alkotásaim ellen pörlekedni nem fogok, ha minden ajtomadzagot meg kellene is búznom.

Hogy mily tényező valék a polgári iskola létrehozásában: azt a nemzeti intézet vezérterfial legjobban tudják. Nem volt könnyű munka az intézet és megye fösztényezőt meggyőzni a polgári iskola előnyéről, a négy osztályú gymnasium fölött, mely utóbbit alapjául az intézet 25000, a megye pedig 6000 forintot ajánlott fel. Csak azt sajoálom, hogy az eredmény nem felel meg várakozásomnak; mert a megye urí osztálya azon reményben nyugodott belé a polgári iskolába, hogy annak négy alsó osztálya, a hason osztályu gymnasiumnak fog megfelelni; a menyiben a latin nyelv a beiratkozókra néve kötelező tantárgy lesz, a többi tudományokat pedig nagyobb mérvben tanítandják, miut rendszeren a gymnasiumban. Így van ez megállapítva Edvös minister tantervében. Azonban fájdalommal tapasztaljuk, hogy a latin nyelvnek nincs színvonalon álló tanára, s ennyiben az alapítók reménye megbiusult. E bajon segíteni kell; mert előző a segítség nem nehéz; és messze vidéken nincs gymnasium a tudományos pályára készülő számára. De ezt B. Gyarmat vidéke is megkívánja, az itt megletelependő családok és a köztos önévédekéket tekintetből.

Ugy hiszem miszerint meggyőztem a lelkész urat, hogy az iskolának tetleg is meleg barátja vagyok, s így a szemrehányás nem ongom, de azon gazdag urakat illeti, kik ezen szent ügyért keveset, vagy semmit sem tesznek.

Befejezem hosszúra nyúlt értekezésemet azon baráti tanácsal, hogy lelkész úr, mint mivel fésfít a protestans lelkész, midőg emelkedett nyelven s bigadt ködely állapotban írjon; mert a barag rossz tanácsadó.

Bednár István.

## Alispáni jelentés.

(Nov. 12-ki közg. ülésem)

Tekintetes közigazgatási bizottság! A közigazgatás terén, a rendszeren folyó ügyeken kívül semmi meg-

minden, hogy egy hibázott a legfőbb s kezdtem körül nézni, hogy miclebb meghozsam azt is, a háznak aszonyit, nekem feleléget.

S hol akadhattak volna meg szemeim, mint Mariakánál.

Nagy követ mozgatz, gondoltam, de kopogjatok és megnyitattik, s a ki mor az nyer.

Nyerem ám, a hogy nagy szívszorulással neki láttam volna nem is a kérdésnek, csak a példázgatásnak, olyan kosarat kaptam, hogy azt hittem többet életembe se lépém át azt a küszöböt.

Mondjam e hogy ki kosarozott ki?

Mit?! az merne, s ilyet merne! hát annak neveltem én a leányom, hogy a férje vörös pöröket mondjon? Nekem nem kell, ugyan meg se is lássam többé, mert tudom hogy ...

Mintha leforráztak volna, nem is vizzell, hanem forró szurokkal, sose fogom magamról lemoshatni.

Mariaka meg nem hallgathatta, kiment a lelkom és sirt. Mikor búcsukozot fogtunk, úgy dobogott a szíve, hogy a kezű rezgett bele.

Most már a szív se dobog, a kéz sem rezeg, a könyök is felszáradtak. Az a másik, a kinek mind ez szóllott, még él, de a lélek az veled van kedves, édes Mariakám!

Samu bácsi és jegyzők között meg a viszony mindig szorosabb lett. A hír, ez a csacska madár, mindenféle mendemondákat recsegett le a topolyfa szára száráról. Úja, a pletyka serpenyűjében minden léleknek meg kell fűzödni, s a szakácsnők, azok a kis

éles nyelvcsékék, úgy meg kavargák benne, hogy ugyan lelke legyen, hogy tisztán kikerüljön.

— S valóban igaz volna? Igaz ám. Lehetetlen. Ha én mondom. És hogy tudod? Hittelen, csak nem szoptam a kis újjamból, beszélttem egy megbízható emberrel, a ki szavára mondták: de a kinek nevét nem szabad megmondani, mert ő csak nekem mondta, én is csak neked mondom. Kérlek ne mond meg senkinek, hogy tölem hallottad. Az a bizonyos pedig olyantól tudja, a ki ott volt, a hol beszélte egy ember, hogy ő látta azt az embert, a kinek a család mondta volna, hogy ő látott valami árnyéket elshuanni. Nem is lehetett, lelkecsékém, az nem lehetett más, az richtig ő volt, no ugy-e meghiszed? máskor meg majd nem mondok semmit, ha te mindennek így a végire akarsz járni!

És a csacska madár egy reggel azzal az újdonsággal lepett meg, a mire egyébiránt el voltam készülve, de megkeményedett szívem hinni nem engedte, hogy a főjegyző fia, azaz hogy Mariaka, de tulajdonképen nem is tudom melyik, elég hogy kettőjük nevét igen sürün kezdtek együtt emlegetni.

No biz az megosik, biztatám magam, ha egyszer máskor én is hazakísértem egy kisasszonyt valami mulatságból vagy társaságból, mindjárt kész volt a kombinatio: csak egy télen héttel jegyzett el a hír engemet, a nélkül, hogy legkisebb joga lett volna hozzá. Az ilyet legjobban fel se venni. Hanem ha igaz az, a mit nem sokára erre hallottam, akkor bizony a fele se trefa!

És igaz volt: nem ugyan a hogy a világ mondta, hogy a főjegyző fia eljegyezte magának Mariakát, hanem

hogy Samu bácsi jegyezte el ötlet leányának; de különben az egyre őt ki s ilyen szórászháborogtatás csak körmonfont fiscalis természetű szokás.

Mariaka meg eljegyezte magát a búbanatnak. A búbanat pedig nem volt valódi, csak ábruhája a halálnak.

Mariaka szívesen látta a szivviszonyra követhettek; csak mikor Samu bácsi előáll szándékával, akkor bökkenő meg igazán, hogy a fiatal jegyzővel tovább ment mint kellett volna; de már késő volt, Samu bácsi kiadta a parancsot és Mariaka nem tudott ellenkezni.

Szerencsére tán nem tudta egészen fel fogni helyeztet, különben szíve tán megrepedt volna!

De neked egy szerep volt száva a gondviseléstől, s ezt le kellett játszani, hogy annál biztosabban elnyerhesd az igazak jutalmát!

Ilyen körülmények között ha remélt is valaki, kell hogy lemondjon annak utolsó izéről is. Két rettentetes akadály, valóságos kősziklák, Samu bácsi vas akaratát s az eljegyzést. És én bennem meg sem auidt ki a remény, hogy e kősziklák is megrepednek, bár Mariakától nem várhattam semmit, magamnak meg a titrelemnél egyéb fegyverem nem volt.

De a mit győbe emberi erővel nem vihettünk ki, még csak hozzá se kezdhetünk, megtette azt a végezt.

A véletlen egy pillanat alatt más ábrázatot ad a világnak. Különben két esemény igen fontos volt Mariaka történetében. Egyik Ilona néni betegsége s aztán halála. Mikor utolszor csókolta meg Mariakát, akkor is áldást rebogtek ajkai rája.



emlékeire méltó esemény nem fordult elő, a közmunka a vicinális erő összeírása a járási tisztviselők által beterjesztésén, azok a számvérősi átvizsgálás után, a jövő évi költségvetési előirányzat elkészítése tekintetéből az építészeti hivatalhoz áttétettek. A községi jövő évi költség előirányzatok — egy néhány község kivételével — szinte beérkezvén, s a számvérősi által átvizsgálván, a legközelebbi napokban, a szakbizottság tárgyalása alá lesznek terjesztendők.

A rótsági járás utibistosa Navratil súlyos betegsége folytán a múlt hó 20-án állomásától lemondván, s értesülésem szerint azóta a jobb létra szövedőlvén is, az okkép tresedébe jól utibistosi állomásra a pályázat szabályzerőden kibírdottott, s a folyó hó 10-re kitűzött pályázati határidőig hárompályázó jelentkezett.

A személy és vagyon biztonság, a közigazgatási bizottságnak múlt évi 1010. számú határozata folytán a járási tisztviselőktől beérkezett jelentések szerint, az egész megye területén kielégítőnek mondható, habár a losonci és füleki járásek éjszakai részeiben a személy és vagyon biztonság három fegyveres rabló által egy rövid időre veszélyeztetve volt is, minek folytán a losonci, mint a füleki járás csendbiztonsági elutasítottak, hogy ezen garadálkodó fegyveres rablók minél gyorsabb elfogatását egyetértőleg eszközöljék, mely együttes közreműködés folytán azok közül kettő még a múlt hó 18-án, a harmadik pedig 25-én elfogtatván, s a losonci kir. járásbírósnak átadtván, az egy időre megzavart személy és vagyon biztonság azon vidéken is helyreállított, habár apróbb tolvajlások, sőt betörésekkel párosult lopások az eddigiekénél nagyobb mérvben fordulnak is elő, így a múlt hó utolsó napjaiban a rótsági póstaépület fala kibontatván, a posta helyiségéből 140 ft körül összeg raboltatott el, a tettes azonban csakhamar kipuhatoltatván a kir. járásbírósnak átadott. A legközelebbi napokban pedig Szentén Világhy Nándornak, a falun kívül fekvő magtára feltörtvén, abból nagyobb mennyiségű gabona szekéren vitetett el, a tettesek azonban tudomra eddig kipuhatolhatók még nem voltak.

A felette kedvezőtlen ez évi aratás és termés eredményei, kötelességévé tévén a törvényhatóságoknak, lakóik megélhetésének biztosításáról, a notalán szükségelt segély megnyitásának megállapításáról, annak módjait beszerezéséről s felhasználásáról eleve gondoskodni, ezen kötelességérőzt vezérelte a múlt hó 3-án tartott állandó választmányi ülés tagjait, midőn a megyénk területén notalán felmerülhetőség inég enyhítése s annak módjait iránt, a legközelebbi kögyűlés eleibe terjesztendő javaslat készítésével egy küldöttséget bizott meg, ezen küldöttség komoly tanácskozás tárgyává tévén ezen ügyet, alólított elutasította, a tekintetes közigazgatási bizottságot sürősen felkérni, miszerint a nemzeti pénzügyminiszeriumnál feliratilag kérelmeztessek, miszerint a folyamatban lévő

Nagy volt a gyász, nagy a sajnálkozás az egész vidéken.

A temetés, hogy a résztvevők távolabbról is összegyűllesseket, elhúzták negyed napot, volt is kísérője annyi megboldogult Ilona néneknek, hogy ember emlékezet óta nem láttak ily fényes temetést. Fákla, lovas megyei huszárok, ömördek virág, a falu mindkét nemű ifjúsága stb. Gondolkozom, ne menjek-e legalább hült tetemének Isten hozzád mondani, ha életében nem tehettem, hisz gyermeke gyánant szeretett, de mikor képzeltél lelkem oly sötét színben festő előn Samu bátyám sértett büszkeségét, hogy attól tartottam, valami cseppetét isconinrozhatték.

Végre is legyőzte a ragaszkodás féllmemet s megjelentem én is a végtiszűességtelen. Nem ugyan a hogy illet a házán mindjárt kezdődött, hanem oda-kiut a temetőben. Temetés után a nép a templomba nyomult a gyászbeszédet meghallgatandó, Mariska magán kívül volt fájdalomában, elalált a fiatal jegyző Sajtosy Kálmán karjai közt, még is ellenkezett, midőn baba akarták kísérni, tán még hallani akarta a kecses ajkáról anyja végbúcsuját, tán rettegelt a sord magánytól?

S a tiszteletes beszéde mind az egész népre jó benyomást tett, az egész gyűléseket árt és szokogott a megható szavakon, de épen ez volt jó dással, mert meg van írva, hogy boldogok a kik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.

Mariska is lassan-lassan magához jött, s mikor a tiszteletes azt mondta, hogy az Isten az árváknak gondját viseli, egészen megerősbödött.

Mariska a naptól csendesebb, magába zárkózottabb lett.

Még arról a kevés hiúságról is lemondott, a mi pedig a nőnek mindennapi kenyerét. Legkedvesebb foglalkozása volt betegesket gyógyítani, panaszosokat hallgatni s senkit sem bocsátott el a nélkül, hogy az szívől ne kívánta volna: az Isten áldja meg a jó kisasszonykát! azután meg sokat sokat imádkozott.

És a jó lelkeket az ég meghallgatta. A te vágyad már is teljesült. Ott vagy, ott a fényházában, a hol kíméletlenül, esztelen gőg, dőre büszkeség nem háborítják boldogságot. Én még itt a sötétség honában viszem torhem magam egyedül. Eljőn egyszer majd az óra, hol tehozad pihenni megtérhetek!

(Folyt. köv.)

adóvégrehajtások az inég terjedelmének meggátálása tekintetéből, az alkalmazásban lévő végrehajtók általi beszüntetését elrendelni s a jövő évi aratásig az adó végrehajtásokat az 1876. évi XV. t. cz. 62. §-a 2. és 4. pontjai értelmében az adóvégrehajtók mellőzésével a szolgabírák, s a községi előjárók által eszközöltetoi kegyeskedjék.

Madách Károly,  
alispán.

## Út-ügy.

(Október havában)

A Budapest-vácsi államúton az engedélyezett 3847 kavicsahalomból kiszállított 3275, hátra van 572 rakás.

A Vác-selmeczi államúton az engedélyezett 310 kavicsahalom rendszeren van kiállítva. Mind a két államútszakasz jó karban van.

Azon esetet, hogy a hivatali személyzetből egy mérnök a nagym. közm. és közl. miniszerium 3742 oln. sz. a. intézménnyel négy hétre a peresora szegedi töltési munkálathoz kirendeltetett, s október 31-én el is utazott, csak azon okból van szerezésém felemlíteni, amennyiben tekintve Augyal József segédmérnök 8 heti betegsége, ezen magas intézkedés éppen a megyei kögyűlés küszöbén a teendő menésre káros befolyással lehetvén, a notalán előforduló munka fel nem dolgozhatása, a hivatal hibájánál fel ne röhassék.

A megyei utakat illetőleg tudomására juttatom a tettes közig. bizottságnak, hogy a poszerényi és a balassa-gyarmati szűgyi — valamint a rádi vállalat útján épített útazakaszok felülvizsgálata megejtett, úgyiszlén a b. gyarmati-szőlyomi és a b. gyarmat-versegi ráros-szigorvai, mint losoncz-gácsi utakon a kavicsátvitel megtörténvén, annak rendes baeggazása részben már végre is van hajtva, részben folyamatban van, és ezen bizottsági felülvizsgálatok a körülményekhez képest folytattnak fognak.

Végre szerezésém van az október hó végéig le-  
dolgozott 1879. évi közmunka szolgálmányt járásként kimutatni:

|                        |                              |
|------------------------|------------------------------|
| A b. gyarmati járás    | ledolgozott 86 1/2 szántóit. |
| A nógrádi              | " " 96 1/4 "                 |
| A szécsényi            | " " 74 "                     |
| A sziráki              | " " 53 "                     |
| A losonci              | " " — "                      |
| A füleki               | " " 84 "                     |
| A folyó évi közmunka   | váltási alapba befolylt      |
| 1879. évre:            |                              |
| A b. gyarmati járásból | 9796 frt 80 kr.              |
| A nógrádi              | 10117 frt 02 kr.             |
| A szécsényi            | 4195 frt 70 kr.              |
| A sziráki              | 11602 frt 24 kr.             |
| A losonci              | 8527 frt 44 kr.              |
| A füleki               | 12274 frt 04 kr.             |
| Losoncz városa         | 622 frt — kr.                |

Összesen 57135 frt 24 kr.

Hátralékban van még 36868 frt 51 kr.

Kelt B. Gyarmaton, 1879. évi november 12-én.

A nógrádmegyei m. kir. építészeti hivataltól.

Tepscher Győző,  
m. főmérnök.

## CSARNOK.

Laininger Károlynak nejéhez írt utolsó levele

Az eredeti nemből fordította Arvay József.

Kedves egyetlenem, végső lélekzetemig szeretett Lizám!

A kocka el van vetve; s nekem csak néhány órám marad e földön, hogy ama keserves végórát elkészülhessek! —

Ha magam volnék, a halál nem volna rám nézve oly félelmes, de ha rád gondolok kedvesem, és ártatlan gyermekeimre, akkor elszorul szívem.

A csapás nem ért vártatlán, s készületlen; — azt hiszem minderre el vagyok határozva; — és még is e pillanatban — midőn rád gondolok, s látom, hogy Tégedet legrágább kincsem! örökre el kell veszítenem — szívem kímondhatatlan fájdalmakat érez.

Meg vagyok arról győződve, hogy e gyarló élet után egy boldogabb következik. Szellemem be fog árnyékoszni Tégedet; mert hiszen a szellem hazája ott van mindenütt, hova a Mindenhatónak ereje terjed.

Vajmi örömet életem volna még! hiszen birtam mind azokat, mik az életet kellemessé teszik. — Oly boldog valék egybekötöttesünk által, a milyen csak egy halandó lehet.

E jelen komoly órában, midőn a földiek mulandósága egészen feltárva áll előttem — lepnek meg az emlékeztések, melyek elválásomat nehezítik. Mily tisztán, és felengzően áll most lelkem előtt emléked! mennyire óhajtanám szavakban kijelenteni Neked:

hogy mily alázatos ragaszkodással vannak hozzád gondolataim...

A mindenható Isten, ki lelkem rejtekét látja, adjon erőt: hogy úgy halhaasak meg mint keresztényhez illő! Én atyáim vallásának szabadtalan hűséggel alavetém magamat, és a az bitnek vizagsztalását a lelkiatyá kezéből fogadám. Kéz vagyok Teremtőmnnek bírói széke előtt megjelenni.

És Te kedves Lizám! ki úgy állottál oldalam mellett, mint egy vigasztaló angyal — kinek elhalmozott jóságát és szeretetét, oly kevéssé valék képes meghálálni — Neked adjon az Isten elég erőt a végzet nehéz csapásának elviselésére! Nekem pedig kegyeskedjél megbocsájtani, ha az életben megbánót talak — ha talán szigorú voltam irányodban. Ambár nem hallhatom azavaidat — szívem még is sugallja: hogy nekem megbocsájtasz. — És ti szegény gyermekeim? Oh ugy Isten! — Ezeknek kell élned szeretett hú Lizám. Helyzeted súlyosb, mint az enyém, mert évekig kell a keserűséget sziveden viselned. — De hálásan fogok rád a túl világról tekinteni, ha gyermekeinknek megtartod életedet. Nevelő őket az úr felelmeiben, és formáld jóra való derék emberekké; és habár én nem gondoskodhatok felettük, bírjanak benned oly anyát, ki megtanítja őket szerencsétlen atyuk emlékeit tiszteletben megtartani; — Bár csak fejükre toletemek áldó kezeimet, bár csak egyszer is tekinthetnék szeretetre méltó szemembe! — Te talán még jobb, hogy ezen utolsó vizionlítás is elvonatik tőlünk? —

Legyen Istennek akarata!

Lipót (kinek testvére cs. kir. tiszt) a nemeselektű Lipót, kit az én balsorsom nem érhet; — megígérte: hogy atyailag fog rólatok gondoskodni. Ő megtartja ígretét.

Világi dolgokról nincs veled közlendőm, legalább e részben nem lesz aggodalmad — mert a Te javaidat nem támadhatják meg. De még is van egy kéréssem! kegyeskednél kötelezettségeimet helyettem teljesíteni, hogy nevem becsületben álljon a világ előtt. Fricz és Viktornak járó tartozásokat cseméred. Damjanics tábornoknak tartozom 1400 frttal; ezeket fizesd le leendő övegyének, mert ő is holnap szenvedni vértanú halálát. — Albrecht örnagynak 1100 frt. — Az ovadé és a Te birtokod sértetlen maradnak.

Testvéreimnek, és rokonaimnak a legjobb áldásomat nyújtom; imádkozni jólettükért. Szegény Viktornak! ő talán nem is sejtji, hogy életem veszélyben van, kemény csapás lesz rád nézve ha értesül végzetemről. De a jó Isten, ki a sebeket ejteni enged, halamsot nyújt azok meggyógyítására.

Igen kedves Lizám! én reményiem, hogy ha bár fájdalomteljesen, de mégis oda engedem: fogam a borssal szembeállani.

En a legnagyobb áhitattal imádkozom éretted és gyermekeimért, azt mondják a haldoklónak imádsága kiváló erővel bír.

Tudom, hogy szived vérzeni fog, de az önértet, és gyermekeid iránt tartozó kötelezettség, enyhítendik fájdalmadat; és Hermann fiadban — ki annyira hasonlít rád — képmásomat találandó. — A kicsinyek még nem érik a fájdalmat, és ez így jól van; mert atyjokat csak a Te beszéd után fogják ismerni. És ki mondhatná meg nekik jobban, mint Te kedves, hogy atyjuk, ha bár a világi törvények által elítéltetett, de lelkipép becsületes ember volt, ki meggyőződéséről áldozta fel életét. —

Az idő, mely e földön részemre kíméletlen — rövid; és e sorokat is mielőbb át kell adnom — még is oly nehezemre esik azoktól megvárni; de hiszen ezek az utolsó szavak melyeket hozzád intézek. —

Istenem áldjon és oltalmazzon meg Tégedet drága nagylelkű nőm! nyújtsd nekem elégséges erőt; nekem pedig adj meg az örök békét.

Drága kedves Lizám, szeretett jó gyermekeim — éljtek boldogan! — Én már röviden befejezem szenvedésemet — Még egyszer köszönöm kitartó hűségdet kedves jó lélek! s mind azon jószágodat, melyek elengemet elhalmozál. — Istenem, Istenem! már nem lehet tovább! — Éljd boldogul én életem, minde nem! — Házam!

Maradok életem fogyaig: hú férjed: Laininger Károly mk. Aradon October 5-én 1849.

## Hirek.

Hymen. Pauer Albert e hó 25-én d. e. 8 és félórakor vezeti oltárhoz a bájos Wilhelm Janka kisasszonyt Budapesten. — Ekvődjére e lapok útján ezennel meghívja minden b. gyarmati ismerőst és jóakaróját. — Madarassy János képzelt gardiast f. hó 26-én tartja esküvőjét a szép Bucebalt Emma kisasszonnyal Csabon.

A b. gyarmati delegált deczember hó 6-kára tervezett dalentőlyét 13-kára halasztja el, azért mert



dalestélyét hangversennyel köti össze. A műsor a leg-  
híresebb zenészek termékeiből lesz össze állítva, mi  
már magában véve elég arra, hogy előre is elmondhas-  
suk, miszerint az estély az október 4-én tartott hang-  
versenyt melynek emléke még most is kellemesen  
szorgos fülünkben ha nem is fogja felül múlni, de min-  
den este arva egy szin vonalon állan. A közremű-  
ködők Hannel Károly begedő és Vajda Miklós szorgos  
művész urak, kiket magánestélyeken hallottunk a mű-  
vészetükről néhány meggyőződéssel szereshetünk. Gra-  
tulálhatunk dalegyletünknek, hogy az estélyek rende-  
zésénél a közreműködők meggyőződéssel oly szerencsés-  
sége jár el. Ezen dalestélyivel összekötött hangversenyt  
mely a művészeknek teljesen meg fog felelni a t.  
közönség érdeklődésére és meleg pártfogására ajánljuk,  
már azért is, mert ezt a szorgalmas és szépen haladó  
dalegylet méltán megérdemli. A műsort és a helyiséget,  
hol a hangverseny megtartatni fog, jövő számunkban  
fogjuk közölni.

Garam Jenő dalegyletünk buzgó s fáradságtalan  
elnökét névnapjának előestélyén s vacsorán f. hó 17-én  
egyletünk tagja Horváth Danó melegszavakkal üdvözlé,  
kiemelve azon érdemeket, melyeket az egylet felvi-  
rázásának előmozdítására tesz, ezen való tényeket  
egyletünk szívből szakadó éljennel erősítette meg.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyi miniszter úr a  
főleki kir. járási bírói joggyűző Rákóczy Jenő igazs.  
minist. tisztb. fogalmazót nevezte ki. — A b.-gyarmati  
járásbírói joggyűző Golka József szorgalmas díj-  
nokot nevezte ki.

Felcségg gyilkos. Mákos Pál széki lakos f. hó  
18-án ittas állapotban hirtelen szálát után fejszét ra-  
gadt, s azzal felcséggét agyonütötte.

Kérésem. A határidő közelgésével tisztelettel ké-  
rem t. gyűjtőim és előfizetőim, miszerint a gyűjtő-  
leveket és előfizetési pénzeket bora előbb hozzám  
(B.-Gyarmatra) küldeni sziveskedjenek egyrészt azért,  
hogy magamat a nyomtatandó példányok száma felől  
hő előre tájékozhasssam, másrészt pedig, hogy t. elő-  
fizetők becses neveiknek teljes nevesorát művemhez  
csatolhasssam. Ipolyvölgyi (Kubányi) Béla.

A megyeházi nagyerem főlepi f. hó 17-én  
kérték nádani, e hét folytatás pedig már gipsz vako-  
lattal fogják bevonni. A munka gyorsíróval halad előre.  
A homlokzat felépítése azonban a beállott hidegek  
miatt a jövő év tavaszára halasztatik.

Lozsonczon Kishalmy Ferenc szerkesztése mellett  
f. hó 16-kától „Lozsoncz és vidéke” című új lap kelet-  
kezett, mely társadalomra és berendezésre nézve a vi-  
déki várakozásnak teljesen megfelel. A vezércikkikből  
kiderül, hogy a lap irányá szép társadalmi kérdése-  
ket társadalmi, s mint ilyen, megérdemli a pártfogást.

Gelléri Mór az országos iparos Lozsonczon nagy  
óvatossággal fogadták. Tiszteletre bízák Ádám fényes  
estélyt rendezett vendégszerető házában, a színesnek  
pedig díszelődését tartották, mely alkalommal Kis-  
halmy Ferencnek „Az elcsért kabát” című, s a  
„L. és V.” szerint igen sikerült vígjátékát adták elő.

A megyei számvizsgáló bizottság a múlt héten  
tartott ülésén vizsgálta felül az 1880-ik évről szóló  
közéki előirányzatokat. A bizottság örömmel tapasztal-  
ta, hogy egyes községek által csekély kivétellel  
pontosan beterveztett költségvetések a múlt évekhez  
képest sokkal szabályosabbak és hiánytalanul készi-  
tettek el, mi nagyon megkönnyíté a felülvizsgálat fá-  
rasztó munkáját, s kevesebb napot tett igénybe. Meg-  
említenének találjuk, hogy a számvizsgáló tagok  
most már ingyen teljesítik e fontos feladatot; a nm.  
miniszterium a 3 frtos díjazást eltörölte. Madách  
Károly alispán úr indítványára, ki fognak számíttatni  
azon tanúságos adatok is, hogy hány község fedezte  
saját bevételeiből kiadásait és hány község szorult  
a pótdóra, továbbá, mennyi a községek évi bevétele,  
s milyen azon összeg, mely a pótdó állal fedeztetik?  
Ezen adatok kiszámítását magára vállalta, s ha alkalmi-  
munk lesz, azokat lapunkban is közölni fogjuk.

Hálosztás. Tótrónai és blatniczi Prónay Géza  
felfalában e hó 19-én életének 52-ik évében jobblétre  
szenderült. — A bontmegyei Majláth három évről  
(István, László és Imréné) édes anyja néhai Majláth  
Lajos egykori bontmegyei főszolgabíró özvegy Zmeskall  
Antónia f. hó 19-én bosszas betegeskedés után Léván  
meghalálozott s a kiskorúakénti családi sirbaltba  
kőszárvát mellett eltemetették Béke a derék honleány  
s jó anya poraira.

Törvényszéki esernök. Dr. Klein Ignác és  
neje szől. Illovszky Ida által Rosenbaum Jakab, Ignác  
és Zeigmond ellen idegen tulajdon elcsátítása miatt  
beadott bűnvádi panasz folytán a végvárgyalás a b.-  
gyarmati kir. törvényszék előtt f. hó 21-én tartott meg.  
Vádlottak, mintán a panasz teljesen alaptalannak  
bizonyult, felmentettek. Az eset röviden az, hogy Dr.  
Klein egy 1000 frtos váltót, melyet Rosenbaumék

forgattak, az ismert Herczföld csejgnél állítólag 850  
frtért (!) értékesített. Rosenbaumék, hogy Herczföld  
tárlatától meneküljenek, siettek egy másik 1000 frtos  
váltó alapján, mely váltót a b.-gyarmati takarékpénztár  
visszatartott, Dr. Klein ellen a kellő biztosítású intéz-  
kedéseket megtenni. Ebből aztán criminalis lett. Vád-  
lottakat Grünbaum Henrik képviselte, ki védbeszédében  
a Herczföldeket „nagy uszaraknak” bélyegezte a  
törvényszék előtt. Megjegyzendő, hogy Grünbaum ügy-  
véd is israelita, s így az israelita Herczföldek elleni  
megbélyezőző kifejezésnél a hitorsosai tekintet figye-  
lembe nem vétetett, sőt Grünbaum ügyvéd ur erős  
meggyőződés és a tapasztalat által lehetett áthatva,  
hogy az „uszorás” megbélyezőző kifejezést oly bátran  
és nyilván kimondta az ismert Herczföldekre.

Egy szép asszony Esztergomban, — mint az  
„Uj Esztergom” írja — egy kifogástalan csinosasság  
hadnagyba beleszeretett; a találkozás is megjött  
nem ugyan regény szerint valami nagy kiszámítással,  
hanem egyszerűen, egy vacsora alkalmával, a „Furdó”  
vendéglő szép kerti helyiségében. A közlekedés a férj  
jelenlétében történt meg, ki a bőbeszédű hadnagyot  
felkösztöztette; ez meg csupán csak a nők iránti hó-  
dolatból élette a — szép asszonyt. Hűség ide, hűség  
oda, vagy amoda, de a hó hűségének bízokodott a  
kedves és genialis hadnagy edeskes felkösztötése, s  
férjéhez fordulva mondta: „Nemde edesem! holnap  
kedvesen látott vendége lesz házunknak X. hadnagy  
úr?” „A prófóntra esküszöm, hogy szívesen látod” —  
felelő a jószágos férj. „Téhat X. hadnagy úr! elvárom  
őnt holnap — ebédre”. „De . . . hebegő a hadnagy.  
— „Semmi „de”, őn holnap nálunk lesz ebédre!”  
Erre nem lehetett több válasz, mint azt mondani, hogy  
„szerencsésének” tartja. Ezek után elváltak. Másnap  
kora reggel a hadnagynak ki kellett mennie — vár-  
tára. „János! tudja menjen el Y. ó nagyságához és  
mondja meg, hogy várta kellett nemnem; maga  
meg hozza el az ebédet”. „Érttem hadnagy  
uram!” . . . János elviszi szokott órában hadnagynak  
az ebédet, mit ez igen jóitűnek és felszöcsnek talál.  
„János! — mondá inasához; miért nem főznek min-  
dig imigyen a kosztádó asszonyfánál?” „Megkövetem  
a hadnagy urat, felelő János; de ma, a mint felélt  
parancsolni Y. asszonytól hoztam”. Erre a hadnagy  
kezeiből kiesett kés és villa „Te barom fia!” — ordi-  
tott magán kívül. „Igen is érttem hadnagy uram, de  
azt monddta, hogy hozzam el onnan az ebédet”.  
A hadnagy kétségbe volt esve. „No, tegyük jóvá a  
dolgot; itt van 3 forint és végy ezen egy gyönyörű  
szép bokréttát és vidd el Y. asszonyoknak. Értetted?”  
„Érttem hadnagy uram!” — felelt rá János és sietett  
megvásárolni a szép bokréttát és elvitte Y. asszonyoknak,  
melyek ki bűjt bűjt, hogy elcsát megállíthattak,  
s örömben 2 ezrt pengést nyomott János markába;  
de ez sem volt ám rest, megneve az ajándékot, hűlye  
pófolva azt a megjegyzést levé: „Nem két forint volt  
ám az a bokréta, hanem három”. Mire a nagyságos  
asszony arczapírulással meg egy pengét nyomott  
János markába, ki a három fehére pénzrel diadalma-  
san sietett a vártaára . . . A hadnagy legott Komá-  
romba téltette át magát.

## Nógrádmegyei Hivatalos Ertesítő.

### KINEVEZÉS.

Főispán ur ó méltósága Baintner Arnold végzett  
joghallgatót megyei tiszteletbéli aljegyzővé kinevezni  
méltoztatott.

### KÖRLEVÉL.

Felbivom tankérdésem összes iskolaszékeit, hogy  
a fennálló rendeletekhez képest a mulasztási napló  
kivonatát, a mulasztók és azoknak szülei, gyámjai,  
vagy kenyereit adói megnevezése mellett, hivatalomban  
minden második hó leteltével rendszeren küldjék be, s  
azon népiszkolák számára, melyek Nógrádmegye  
terképét még nem bírják, azt nálam haladéktalanul  
rendeljék meg. Ár 30 kr.

Kelt B. Gyarmaton, 1879. november 10-én.

Ebeczky Emil,  
kir. tan. Nógrádmegyei tanfelügyelője.

### KÖRRENDELETEK.

Földmivelés, ipar és kereskedelmi m. kir. minis-  
terium 12636. sz. a. következő rendeletet bocsátott ki:  
Az országos összes törvényhatóságainak meghál-  
gatásával a lövelek kiállításáról és eladás, átruházás  
cséiben való átruházati záradékokért eszendő díjakat,  
egyreszt a löveleket igénybe vevők anyagi érdekei-  
nek megóvása, másrészt ezen irásbéli teendő végzésére  
bivatoltak méltányos díjazása, de különösen az e  
részben előfordult visszaélések következtében felmerült  
számos panasz megszüntetése czéljából egyöntetűen  
szabályozni óhajtván, ezennel rendeltem: miszerint az

egyén lövelek kiállításáról 6 krajczár, az átruházás  
vagy eladások a lövelő hátlapjára veszendő átruházati  
záradékért pedig 3 krajczár eszendő.

Továbbá 1876 évi 4220 sz. és a marhalovelek  
kiállításáról eszendő díjak megállapítása tárgyában  
kelt körrendelet kiegészítéséről, értesitem a törvény-  
hatóságok, hogy a marhaloveli hátlapjára irandó és a  
tulakdonjognak átruházását bizonyító záradékokért, az  
átruházati díjat úgy a kőszéki előjárásnak, mint a  
vásárló bizottságok részére 3 krajczárban állapítom meg.

Végre kijelentem, hogy a fentebbi díjazabályozás  
ezen körrendeletem vételével a törvényhatóság hatósága  
területén azonnal életbe léptetendő, egyúttal, hogy a  
közönségnek kellő tájékoztatás czéljából jelen intézke-  
dést a legkiterjedtebb módon közhírre tenni el ne  
mulasztja. Kelt Budapesten, 1879. évi szeptember hó  
23-án. Bárá Kemény a. k.

### HIRDETMÉNYEK.

A kincstár részére engedély mellett természetli  
dobány bevételekéről kiküldött bizottság B. Gyarmaton  
folyó év november hó 17-ik napján kezd meg a  
december hó 6-ik napján fejezi be működését, miről  
a közégi előjárók azzal értesitetnek, hogy ezen  
határopról a dobánytermelő lakosokat értesíték.

### Nyiltár.)

A helybeli pénzügyi bizottság és szakasza el-  
helyezésére, a magas kincstár nevében évi 600 frt bér  
mellett, egy alkalmas házat tágas lakhelyiséggel, —  
esetleg két házat kibérelni óhajtok, — e tárgyban az  
illető t. cz. háztulajdonosok felkértemek állóirattal ér-  
tekezni.

B. Gyarmat, 1879. november 20.

Ambrózy Gyula,  
biztos.

### Szerkesztői üzenet.

Lovag Imády Károly eszperes úrnak B. Gyarmat. „Ebeczky  
Emil nógrádi tanfelügyelőnek.” szóló válaszát a czikk hosszabb  
volta miatt és mert kőszéki küldetett be, csak a jövő számban  
közölhetjük. Egyébként bocsánat.

Lozsoncz K. F. úrnak Fogadjá bűvöltem. Azon lesznek,  
hogy becses figyelmét viszonszozom, s a közönség választott mun-  
kájára önnel mevetkessem. Igen örülök, hogy a dilettantizmus a  
tárról lezszorult.

\*) E rovathoz közlőttekért nem felelős a Szerk.

Helyes szerkesztő

### Horváth Danó.

### Hirdetmény.

A b.-gyarmati „Népbank” igazgatósága részéről  
közhírre tétetik, miszerint az alább jegyzett ki nem  
váltott s nem hosszabbított arany ezüst ékszerártyak  
1879. évi december hó 2 és 3-án az intézet helyiségében  
nyilvános árverés után készpénzfizetés mellett elfog-  
nak adni.

B. Gyarmat, 1879. október hó.

Az igazgatóság.

2121, 6188, 6079, 4517, 22, 97, 2407, 2565, 6086,  
5618, 6955, 4067, 3133, 3876, 1088, 3973, 2460, 6165,  
2825, 806, 6167, 2920, 160, 726, 1341, 2827, 1438,  
4028, 7002, 451, 497, 2941, 6166, 7125, 8077, 512,  
1046, 5202, 6160, 3089, 4790, 3802, 2999, 3000, 1553,  
1617, 7011, 381, 3851, 2239, 2940, 1817, 4253, 2516,  
3453, 4155, 2805, 2326, 875, 4286, 2360, 434, 5081,  
2122, 609, 3151, 2272, 6965, 5219, 5551, 235, 6370,  
423, 6565, 1871, 236, 716, 6786, 1049, 7486, 2123,  
1897, 2643, 2096, 6362, 6199, 6761, 460, 5546, 4091,  
461, 3699, 4915, 5933, 464, 1866, 859, 721, 935, 1361,  
1538, 7954, 6014, 2575, 2629, 6527, 4392, 2855, 2948,  
2962, 625, 3114, 3158, 3189, 3221, 3210, 4141, 4830,  
3529, 7956, 972, 975, 2859, 6566, 7078, 3412, 5264,  
3065, 3117, 6945, 3568, 4538, 3592, 5513, 3685, 3814,  
5825, 6600, 4461, 4462, 4508, 4532, 6374, 5807, 6714,  
6873, 7956, 1341 és 6951.

3-2

Van szerencsém a mélyen tisztelt közön-  
ségnek tudomására hozni, miszerint B.-Gyar-  
maton, Heké S. ur házában **csukrasz-  
dát nyitottam.** Ismerve a b.-gyarmat  
és vidéke t. közönségének finom ízlését, min-  
den figyelmem oda irányuland, hogy igénye-  
iknek minden tekintetben eleget tegyek.

Teljes tisztelettel

**Selmeczy S.**  
csukrasz.